

**Πανεπιστήμιο Αιγαίου
Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης**

***Εθελοντικές Δράσεις του Εργαστηρίου Γλωσσολογίας:
Στήριξη και Εκπαίδευση Προσφύγων***

Ρόδος, 12 Απριλίου 2019

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Για τρίτη ακαδημαϊκή χρονιά, στο Εργαστήριο Γλωσσολογίας του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Αιγαίου υλοποιούνται οι εξής δράσεις με στόχο την πολύπλευρη στήριξη των προσφύγων που διαμένουν στη Ρόδο:

(Α) Δράσεις για παιδιά πρόσφυγες

(Β) Δράση για ενήλικες πρόσφυγες

(Γ) Δράση μαθησιακής στήριξης παιδιών προσφύγων που φοιτούν στα σχολεία του νησιού.

Πιο συγκεκριμένα, υλοποιήθηκαν:

(Α) Δράσεις για παιδιά πρόσφυγες

Η συγκεκριμένη δράση υλοποιήθηκε από το Μάρτιο του 2016 μέχρι σήμερα, σε τρεις διακριτές φάσεις:

- **1^η φάση: Μάρτιος 2016 - Ιούνιος 2016.** Πραγματοποιήθηκαν σε καθημερινή βάση μαθήματα Ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας, δραστηριότητες δημιουργικής απασχόλησης, καθώς και προετοιμασία των παιδιών προσφύγων για το σχολείο στον πρόχειρο καταυλισμό διαμονής τους (παλιά σφαγεία) στην πόλη της Ρόδου.
- **2^η φάση: Σεπτέμβριος 2016 - Ιούνιος 2017.** Κατά τη φάση αυτή, προσφέρονταν σε καθημερινή βάση μαθήματα Ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας σε παιδιά προσφύγων, καθώς και στήριξη/προετοιμασία για το σχολείο.
- **3^η φάση: Νοέμβριος 2017–σήμερα.** Συνεχίζεται η υποστήριξη των παιδιών στο σχολείο (βλ και πιο κάτω ενότητα Γ).

(Β) Δράση για ενήλικες πρόσφυγες

1η φάση: Δεκέμβριος 2016 – Ιούνιος του 2018 Σχεδιάστηκαν και υλοποιήθηκαν μαθήματα ελληνικής γλώσσας και πολιτισμού για ενήλικες πρόσφυγες στον χώρο του Εργαστηρίου Γλωσσολογίας του ΠΤΔΕ στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου. Τα μαθήματα στους ενήλικες γίνονταν από τη Μαριάνθη Οικονομάκου, Εκλεγμένη Επίκουρη Καθηγήτρια Γλωσσολογίας του ΠΤΔΕ, η οποία συνεπικουρείτο από τον Φώτη Κατσιγιάννη, αραβόφωνο τότε φοιτητή και πλέον απόφοιτο του ΤΜΣ. Τα υλικά που χρησιμοποιούσαν προέρχονταν από ποικίλες πηγές και ήταν ειδικά σχεδιασμένα για τη διδασκαλία της Ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας σε

μετανάστες και σε πρόσφυγες, ενώ σταδιακά δημιουργήθηκε επιπλέον πολύγλωσσο υλικό από την ομάδα διδασκόντων, με τη συνδρομή των ίδιων των προσφύγων, σύμφωνα με τις αυξημένες ανάγκες. Τη συγκεκριμένη δράση παρακολουθούν και φοιτητές/τριες από χώρες της Ευρώπης που φοιτούν στη Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών στο πλαίσιο διαπανεπιστημιακών ανταλλαγών (Erasmus+). Στους/στις φοιτητές/τριες αυτούς δίνεται η δυνατότητα, παρακολουθώντας τα μαθήματα Ελληνικής, να διερευνούν το πεδίο των γνώσεών τους αναφορικά με τη διαχείριση πολύγλωσσων και πολυπολιτισμικών τάξεων και να μελετήσουν πτυχές του προσφυγικού ζητήματος.

2η φάση: Οκτώβριος 2017 – σήμερα (Απρίλιος 2019). Τα μαθήματα ελληνικής γλώσσας συνεχίστηκαν και τα ακαδημαϊκά έτη 2017-18 & 2018-19, με μία διευρυμένη ομάδα εθελοντριών και από τα τρία τμήματα της Σχολής. Για την κάλυψη των αυξημένων αναγκών, που προέκυψαν από τη συνύπαρξη εκπαιδευόμενων με διαφορετικό επίπεδο γλωσσομάθειας και εκπαιδευτικές ανάγκες, λειτουργεί από την αρχή περίπου του ακαδημαϊκού έτους 2017-2018 και δεύτερο τμήμα που απευθύνεται σε πιο προχωρημένους στην ελληνική γλώσσα. Σε αυτό διδάσκουν η Αρετή Σαρρή, ΠΕ02 με ειδίκευση στη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας σε μετανάστες/στρίες και σπουδές στη Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών και ο Δημήτρης Κόκκινος, ΕΔΙΠ και μέλος του Εργαστηρίου Γλωσσολογίας.

Τα μαθήματα Ελληνικής Γλώσσας για το τρέχον ακαδημαϊκό έτος **2018-2019** προσφέρονται στο **Εργαστήριο Γλωσσολογίας** του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Αιγαίου (κτήριο «7ης Μαρτίου», Λεωφ. Δημοκρατίας 1, Ρόδος), **κάθε Τετάρτη, και ώρες 09:30-11:30 (1ο τμήμα) & 11:30-13:00 (2ο τμήμα).**

(Γ) Δράση μαθησιακής στήριξης και ενίσχυσης παιδιών προσφύγων που φοιτούν στα σχολεία της Ρόδου

1η φάση: Ιανουάριος 2017- Ιούνιος 2017. Με την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους και, καθώς ο αριθμός των προσφύγων στον καταυλισμό μεγάλωνε, η εγγραφή των παιδιών σε σχολικές μονάδες του νησιού κρίθηκε επιβεβλημένη. Πραγματοποιήθηκαν έτσι συναντήσεις της επιστημονικής συντονιστικής ομάδας των δράσεων με Σχολικούς Συμβούλους, Διευθύντριες/τές σχολικών μονάδων, τον Διευθυντή Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, Δωδεκανήσου και τον Περιφερειακό Διευθυντή Εκπαίδευσης Ν. Αιγαίου. Από κοινού αποφασίστηκε η εγγραφή των προσφυγόπουλων και αμέσως μετά έγινε κάλεσμα για εθελοντική δράση μαθησιακής ενίσχυσης και στήριξης παιδιών που θα φοιτούσαν σε συγκεκριμένο Δημοτικό Σχολείο της Ρόδου. Στην αρχή έγινε επιμόρφωση των φοιτητών/φοιτητριών και ενημέρωσή τους για το πλαίσιο που δόθηκε από το Υπουργείο Παιδείας σχετικά με το «Πρόγραμμα Εκπαίδευσης των Δομών Υποδοχής Εκπαίδευσης Προσφύγων» αναφορικά με τη διδασκαλία της Γλώσσας και των Μαθηματικών. Οι φοιτητές/φοιτήτριες εκδήλωσαν τη διαθεσιμότητά τους και έτσι καταρτίστηκε πρόγραμμα με συγκεκριμένες ώρες και ημέρες κατά τις οποίες θα παρέχονταν βοήθεια(ανά δύο άτομα).

2η φάση: Οκτώβριος 2017 – σήμερα (Απρίλιος 2019). Με την έναρξη των ακαδημαϊκών ετών 2017-2018 & 2018-19, και αφού ξεκίνησαν τα μαθήματα, στάλθηκε εκ νέου πρόσκληση στους φοιτητές και τις φοιτήτριες που είχαν συμμετάσχει τον προηγούμενο χρόνο εθελοντικά στο Πρόγραμμα Στήριξης των παιδιών προσφύγων σε Δημοτικά Σχολεία της Ρόδου. Ενεργοποιήθηκαν φοιτητές/τριες από τις προηγούμενες δράσεις μας, αλλά και νέοι/ες φοιτητές/τριες που ενδιαφέρονταν να συμμετάσχουν.

ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΓΙΑ ΚΟΙΝΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

Το Σάββατο, 24 Φεβρουαρίου 2018 και ώρα 19:00 πραγματοποιήθηκε συνάντηση εργασίας στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου, με θέμα: «Ενημέρωση και Συντονισμός των εμπλεκόμενων Στελεχών της Εκπαίδευσης στη διαχείριση εκπαίδευσης προσφύγων». Η συνάντηση αυτή συνδιοργανώθηκε από το Εργαστήριο Γλωσσολογίας του ΠΤΔΕ, τη ΣΑΕ του Παν/μίου Αιγαίου και την Περιφερειακή Διεύθυνση Εκπαίδευσης Νοτίου Αιγαίου.

Στην εισήγηση των επιστημονικών υπεύθυνων για τις δράσεις προσφύγων του Εργαστηρίου Γλωσσολογίας, προτάθηκε:

1. Να πραγματοποιηθούν επιμορφώσεις εκπαιδευτικών για ζητήματα διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας ως δεύτερης και για ζητήματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης από τα μέλη του Εργαστηρίου Γλωσσολογίας και άλλους συνεργάτες του Εργαστηρίου.
2. Να δημιουργηθεί δίκτυο εκπαιδευτικών στο πλαίσιο ανάπτυξης συνεργατικών δράσεων.
3. Να αξιοποιηθεί το εκπαιδευτικό υλικό που έχει ήδη δημιουργηθεί από το Εργαστήριο Γλωσσολογίας του ΠΤΔΕ, από το Πανεπιστήμιο Αιγαίου, από άλλα πανεπιστήμια με ανάλογη δράση, καθώς και από τα προγράμματα του Υπουργείου Παιδείας.
4. Να ενεργοποιηθούν απόφοιτοι και απόφοιτες των τμημάτων της ΣΑΕ που διαμένουν στη Λέρο, Κω, Μυτιλήνη και σε άλλα νησιά, ώστε να συνδράμουν στην αντιμετώπιση των μεγάλων εκπαιδευτικών προβλημάτων στις περιοχές αυτές.
5. Να οργανωθούν συμπληρωματικές δράσεις, όπως, για παράδειγμα, η παροχή δυνατότητας στους ασκούμενους φοιτητές/τριες του ΠΤΔΕ να πραγματοποιούν τις πρακτικές ασκήσεις Γλώσσας σε σχολεία όπου φοιτούν προσφυγόπουλα (τόσο στη Ρόδο όσο και σε άλλα νησιά), μετά από ειδική επιμόρφωση και άδεια από το υπεύθυνο Τμήμα.

Στις 29 Μαΐου 2018 υπεγράφη **Πρωτόκολλο Συνεργασίας** μεταξύ της **Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών (ΣΑΕ)** του Π. Αιγαίου, της **Περιφερειακής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης Ν. Αιγαίου** και της **Υπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες**, το οποίο ανανεώθηκε πρόσφατα (19Φεβρουαρίου 2019) και αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο ανάπτυξης και στήριξης εκπαιδευτικών προγραμμάτων που να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των μεταναστών/τριών και προσφύγων, όχι μόνο της Ρόδου, αλλά και ολόκληρου του Αιγαίου.

Ταυτόχρονα, η νέα Πρυτανική Αρχή προωθεί την ένταξη στον Οργανισμό του Π. Αιγαίου, την ίδρυση και τη λειτουργία **Προγραμμάτων μη-τυπικής εκπαίδευσης**, και **Ερευνητικών Κέντρων**, τα οποία θα εξυπηρετούν τους παρακάτω σκοπούς:

1. Τη διδασκαλία της Νέας Ελληνικής ως Γ2/ΞΓ σε όλα τα επίπεδα γλωσσομάθειας (Α1-Γ2).
2. Τη διδασκαλία γλωσσών της Μεσόγειου και άλλων γλωσσών σε όλα τα επίπεδα γλωσσομάθειας (Α1-Γ2).
3. Την επαφή των αλλοδαπών σπουδαστών με τον ελληνικό πολιτισμό και γενικότερα η διαπολιτισμική επαφή των λαών, με σεβασμό στη γλωσσική και πολιτισμική ετερότητα.
4. Την άσκηση/απόκτηση διδακτικής εμπειρίας των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών, υποψηφίων διδασκόντων, διδασκόντων και ερευνητών της ΣΑΕ.
5. Τη διοργάνωση ημερίδων, συνεδρίων, σεμιναρίων, θερινών δράσεων με αντικείμενο τη διδασκαλία της Ελληνικής ως Γ2/ΞΓ, τη διδασκαλία των γλωσσών της Μεσογείου, κ.λπ.
6. Την παραγωγή διδακτικού υλικού σε αντικείμενα που προσδιορίζονται στον στόχο 5.
7. Τη συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα γύρω από τα γνωστικά αντικείμενα που προσφέρει (π.χ. διγλωσσία, διαπολιτισμική εκπαίδευση, εκπαίδευση ενηλίκων, ενσωμάτωση μεταναστών & προσφύγων στην ελληνική κοινωνία, κ.λπ.).

Οι επιστημονικά υπεύθυνοι/οι των δράσεων της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αιγαίου είναι οι παρακάτω:

- **Ελένη Σκούρτου**, Καθηγήτρια ΠΤΔΕ, Διευθύντρια Εργαστηρίου Γλωσσολογίας του ΠΤΔΕ.
- **Βασιλεία Κούρτη-Καζούλλη**, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια ΠΤΔΕ, Υποδιευθύντρια Εργαστηρίου Γλωσσολογίας του ΠΤΔΕ.
- **Διονύσης Γουβιάς**, Αναπληρωτής Καθηγητής ΤΕΠΑΕΣ.